

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1856/23-A

Název	Základní škola Štěrboholy, příspěvková organizace
Sídlo	U Školy 285, Štěrboholy, 102 00 Praha 10
E-mail	info@zssterboholy.cz
IČO	70885451
Identifikátor	600041352
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Eva Kollmannová
Zřizovatel	Městská část Praha - Štěrboholy
Místo inspekční činnosti	U Školy 285, Štěrboholy, 102 00 Praha 10
Inspekční činnost na místě	9. 6. 2023 – 13. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola, Štěrboholy, příspěvková organizace (dále „škola“ nebo „instituce“) poskytuje vzdělání v základní škole a školské služby ve školní družině a školní jídelně.

Hlavním záměrem základního vzdělávání je rozvíjet osobnost každého žáka tak, aby byl schopen samostatně myslet a rozhodovat se, vést žáky k ohleduplnosti a toleranci k jiným

lidem, zaměřit se na etiku, slušné chování a mravní hodnoty. Mezi priority školy patří učit žáky komunikovat v mateřském jazyce, v cizím jazyce a prostřednictvím moderních informačních technologií. Škola uskutečnila úpravy školního vzdělávacího programu pro základní školu a od školního roku 2022/2023 zavedla výuku nové informatiky podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2016 poskytuje škola postupně vzdělávání ve třídách druhého stupně (ve školním roce 2022/2023 v 6. a 7. ročníku), dochází k nárůstu počtu žáků a tříd. K 30. 9. 2022 se ve škole vzdělávalo 196 žáků v 8 třídách. Nejvyšší povolený počet dětí a žáků (300) byl naplněn na 64 %. Přibližně 24 % tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání ve 4 odděleních školní družiny. Od letošního školního roku začala škola poskytovat vzdělávání v přípravné třídě pro 11 dětí.

Škola rodinného typu sídlí v okrajové části Prahy 10 v moderní budově s bezbariérovým vstupem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) v řízení instituce systematicky uplatňuje své dlouholeté řídicí zkušenosti a manažerské schopnosti. Koncepční záměry odrážejí zájmy zřizovatele a vycházejí z aktuálních podmínek školy a jejich potřeb. Vedení školy se daří průběžně realizovat stanovené cíle, např. rozšíření vzdělávání na 2. stupeň nebo výrazné zlepšování materiálních podmínek školy. Ředitelka uplatňuje demokratický způsob vedení, který je založen na principu partnerské spolupráce i otevřené komunikaci se všemi aktéry vzdělávání.

S rozšířením školy o třídy druhého stupně ředitelka nastavila nový systém řízení instituce, jeho nastavení zatím není zcela funkční. Dosud nejsou jasně rozděleny a stanoveny kompetence jednotlivým vedoucím pracovníkům. Kontrolní činnost probíhá podle stanoveného plánu, kontrola však není zcela funkční zejména v poradenském pracovišti, čehož důsledkem je nedostatečné plnění všech stanovených záměrů, např. nastavení plánů podpůrných opatření a jejich vyhodnocování (viz výsledky vzdělávání). Hospitační činnost průběžně provádí vedení školy, identifikuje didaktické nedostatky v průběhu vzdělávání, konkrétní opatření stanovuje zejména u nekvalifikovaných pedagogů nebo pedagogů s kratší dobou praxe. Stanovená opatření se ale vzhledem ke krátké době jejich účinnosti plně neprojevila ve výuce. S pedagogickou radou ředitelka projednává pedagogické i organizační záležitosti a zásadní dokumenty školy. Výhodou je prostředí malé školy, které umožňuje pedagogickým pracovníkům operativně řešit vzniklé problémy.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 23 pedagogických pracovníků. Většina z nich splňuje odbornou kvalifikaci. Pedagogický sbor se stabilizovaným základem je s nárůstem počtu tříd průběžně doplňován. Podporu začínajícím učitelům poskytuje vedení školy i ostatní členové pedagogického sboru. Nekvalifikovanost a krátká pedagogická zkušenost se negativně projeví přímo ve výuce např. nízkou mírou zapojení žáků do vzdělávacích činností, nedostatečnou diferenciací vzdělávání s ohledem na potřeby žáků a menším využitím didaktických pomůcek. Kvalitu personálních podmínek formuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které zohledňuje aktuální potřeby školy, např. využití informačních technologií ve výuce. Na svém profesním rozvoji vhodně pracuje vedení školy.

Finanční a materiální podmínky školy umožňují realizovat vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Vícezdrojové financování se pozitivně odráží

v materiálním vybavení, které je průběžně doplňováno a obnovováno, Budova školy byla zrekonstruována a k původní budově byla přistavena nová část s osmi kmenovými učebnami, sborovnou a kabinety pro učitele, školní kuchyní, školní jídelnou, gymnastickým sálem a centrálními šatnami. Rovněž bylo pořízeno nové vybavení v oblasti informačních a komunikačních technologií, např. rozšíření počítačové sítě, tablety, notebooky, jež je většinou efektivně využíváno ve výuce. Škola vhodně využívá všechny dostupné prostory, má dostatek kmenových a odborných učeben. Školní družina využívá pro svou činnost vlastní prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku. K výuce tělesné výchovy, činnosti školní družiny i rozvoji pohybových aktivit žáků slouží gymnastický sál, tělocvična ve sportovní hale v blízkosti školy i venkovní školní areál se školní zahradou a množstvím herních prvků. Žáci mají k dispozici dobře vybavené relaxační místnosti i školní knihovnu. Školní jídelna nabízí pestrou stravu s ohledem na dodržování zdravého životního stylu. Strávníci mají možnost výběru ze dvou druhů hlavního jídla. Škola je zapojená do programu Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol. Celodenní služba u vchodu do školy přispívá k bezpečnosti žáků a ochraně majetku.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem průběhu vzdělávání je příjemná pracovní atmosféra založená na dodržování nastavených pravidel komunikace a chování. V přístupu vyučujících k žákům většinou dominovala trpělivost, zájem a důslednost.

Větší část hospitovaných hodin měla promyšlenou strukturu s jasným stanovením cíle a tématu, byla organizačně dobře připravena a zvládnuta. Zvolené metody a formy odpovídaly charakteru probíraného učiva, věku žáků a jejich schopnostem. Střídání činností a zařazování aktivizujících metod udržovalo pozornost a zájem většiny žáků. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, ve velké míře uplatňovali kooperaci při skupinové práci i práci ve dvojicích. Názornost výuky zvyšovalo smysluplné využití vhodných pomůcek, rovněž i účelné využití didaktické techniky učiteli i žáky. Nechyběl důraz na mezipředmětové vztahy a také propojení učiva s reálným životem. Ve výuce jsou využívány různorodé texty jako zdroje informací pro vypracování úkolů, žáci jsou vedeni k jejich kritickému hodnocení, vlastní argumentaci a obhajobě svého řešení problému. Technologie včetně vlastních zařízení žáků jsou běžně užívaným nástrojem, učitelé i žáci uplatňují ve výuce také zkušenosti s didaktickou technikou. Ve výuce informatiky na 2. stupni vhodně převažovala aktivní praktická činnost žáků kombinovaná s teoretickou přípravou. Vyučující efektivně využívali dělených vyučovacích hodin k podpoře kritického a tvořivého využívání digitálních technologií a rozvoji digitálních kompetencí, zařazovali i gradované úlohy. Přiměřeně poskytovali žákům potřebnou podporu, dbali na správné provedení aktivit a ponechávali jim dostatečný prostor pro rozvoj individuálních předpokladů.

Požadavky kladené na žáky byly přiměřené, žáci měli potřebné množství času k pochopení a procvičení probíraného učiva. Učitelé respektovali jejich pracovní tempo, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu a pomoc, využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení, poskytovali žákům prostor pro dotazy. Ve většině sledovaných hodin byl využit závěr vyučovací jednotky ke shrnutí probíraného učiva učiteli i žáky, k sebehodnocení a k pozitivnímu hodnocení žáků učitelem.

Kvalitu vzdělávacího procesu v menší části hodin, převážně ve výuce na 1. stupni, snižovaly některé dílčí organizační, metodické a didaktické nedostatky, např. nepřesné zadávání úkolů, předimenzované množství nepodstatných informací, nízká míra aktivizujících metod, scházející kooperace nebo využití stávajících znalostí žáků. Dominantní postavení učitele

a zvolené vzdělávací strategie vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do vzdělávacího procesu, k nižší míře motivace žáků, někdy i jejich pasivitě. Kooperativní formy práce přispívající k rozvoji sociálních kompetencí byly využity spíše výjimečně. K lepšímu pochopení probírané látky scházelo propojení probíraných témat s reálným životem a zařazení mezipředmětových vztahů. Na podporu rozvoje komunikační kompetence byl kladen menší důraz. Diferenciace a individualizace byla ve výuce zaznamenána v menší míře, úprava způsobu hodnocení se ve výuce téměř neprojevila. Uplatňované vzdělávací strategie v menší míře odrážely individuální předpoklady žáků s ohledem na celé spektrum jejich nadání.

Vyučující dětem v přípravné třídě vytvářela prostor pro vlastní vyjádření dle jejich možností. Průběžně je oceňovala za snahu i dílčí pokrok a povzbuzovala je k následné aktivitě. Zajímavé střídající se dynamické tematické činnosti zajistily potřebnou motivaci dětí i jejich soustředění. Dominantně využívané postupy však nevycházely z dětské volby a většinou nezajistily potřebnou individualizaci vzdělávání. Při realizovaných aktivitách byla všem dětem poskytována pozitivní zpětná vazba, nevedla však k sebehodnocení ani k vzájemnému hodnocení, což dětem neumožňovalo uvědomění si vlastních úspěchů a posilování sebevědomí.

Přínosné bylo působení asistentek pedagoga, které poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu (dopomoc ostatním žákům, organizační podpora při práci, příprava učebních materiálů).

Rozmanitá nabídka celoškolských projektů, školních a mimoškolních aktivit umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti v různých oblastech, podporuje prosociální vztahy mezi žáky i jejich sounáležitost se školou.

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na základní vzdělávání. Zařazované aktivity (odpočinkové činnosti, rekreační či zájmové činnosti) reagují na potřeby a zájem účastníků, podporují vzájemnou komunikaci mezi žáky, umožňují realizaci pohybově zaměřených aktivit. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Školní družina obohacuje svůj program nabídkou venkovních sportovních aktivit a společných družinových akcí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální i celkové vzdělávací výsledky žáků jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady.

Z analýzy přehledů prospěchu vyplývá, že ve sledovaném období dosahovali žáci stabilních výsledků. Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků standardním způsobem (písemné a ústní zkoušení). Uplatňovaný systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání zahrnuje nástroje interní evaluace i externí ověřování úrovně dosažených kompetencí, s jeho výsledky vedení školy dále pracuje. Ve sledovaném období vykazovali žáci 5. ročníku v matematice, českém jazyce i dovednostech usnadňujících učení výborných výsledků. Pedagogové uvážlivě využívají motivační efekt pochval, jež převažují nad kázeňskými opatřeními.

Škola věnuje dostatečnou pozornost adaptaci žáků prvních ročníků na nové školní prostředí, což dokládají jejich vzdělávací výsledky. K bezproblémovému přechodu dětí do základního vzdělávání přispívá intenzivní spolupráce s mateřskou školou a rodiči budoucích žáků a také

výuka v přípravné třídě. Přechod žáků z prvního na druhý stupeň je plynulý, neprovázejí jej výrazné výkyvy v prospěchu.

Pedagogická diagnostika v přípravné třídě je vedena formou formulářů, ve kterých pedagog dvakrát ročně zaznamenává pokroky dětí. K dalšímu pedagogickému působení však převážně nejsou systematicky vytyčovány individuální vzdělávací cíle, což snižuje možnosti pedagogické intervence.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, OMJ i žáky ohrožené školním neúspěchem. Ze sledovaného průběhu vzdělávání vyplynulo, že dlouhodobě nastavený systém práce s nimi není zcela efektivní. Činnost poradenského pracoviště je limitována kumulací funkcí a nedostatečnou kontrolní činností vedení školy, nedochází k plnění všech stanovených záměrů a aplikaci vhodných výukových a hodnoticích postupů ve výuce. Škola poskytuje podporu žákům formou prvotní pedagogické diagnostiky, sestavováním a vyhodnocováním plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů. Většina plánů není dobře nastavena tzn. nejsou zde uvedeny konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech a vyhodnocení poskytování podpůrných opatření je v některých případech pouze formální. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje škola i některá další podpůrná opatření, např. asistenti pedagoga. Pro žáky s OMJ a pro reedukaci individuálních obtíží žáků škola v rámci běžného vyučování zajišťuje účelně například individuální doučování a konzultace.

Školní preventivní strategie se převážně zaměřuje na vytváření příznivého sociálního klimatu. Školní koordinátorka prevence aktivně zajišťuje standardní akce v rámci programu prevence. Problematiku prevence sociálně patologických jevů doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Nastavené preventivní mechanismy vytvářejí předpoklady k včasnému odhalování a zachycování různých forem rizikového chování, o jejich funkčnosti svědčí i nižší míra výchovných opatření či snížených známek z chování.

Žáci jsou rovněž motivováni k účasti na soutěžích a olympiádách. Škola vytváří prostor pro zapojování nadaných žáků do sportovních, uměleckých, vědomostních soutěží a celoškolských projektů.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků, vzdělávání se rozšířilo o třídy na druhém stupni. Škola úspěšně pokračuje v naplňování své koncepce, jejíž prioritou je podpora rozvoje žáků v informatice. Škola začala poskytovat vzdělávání v přípravné třídě. Vedení školy výrazně zlepšilo prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- průběžné zkvalitňování a efektivní využití prostorových i materiálně technických podmínek a finančních prostředků pro vzdělávání,
- kooperativní metody a formy učení ve větší části sledovaných hodin ve výuce na 2. stupni.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší efektivita kontrolního systému vedení školy,

- kompetence a povinnosti pracovníků školního poradenského pracoviště nejsou zatím jednoznačně vymezeny,
- pedagogická diagnostika v přípravné třídě neobsahuje erudované záměry pro další pedagogické působení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit se na zkvalitnění pedagogické diagnostiky, ze zjištění vyvozovat záměry pro další individuální práci a systematicky vyhodnocovat účinnost poskytované odborné intervence,
- zefektivnit kontrolní a hospitační činnost, důsledně kontrolovat plnění stanovených opatření a vyhodnocovat jejich účinnost a dopady do kvality vzdělávání,
- vymežit kompetence funkcí v rámci školního poradenského pracoviště ve prospěch zvýšené účinnosti metodické podpory učitelům pro práci s žáky s potřebou podpůrných opatření, průběžně sledovat vzdělávací výsledky těchto žáků a přijímat opatření eliminující neúspěšnost žáků ve vzdělávacím procesu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Potvrzení setrvání na pracovním místě ředitelky Základní školy a Mateřské školy, Praha 10 – Štěrboholy Čj. MČ P-Š 781/2019/ 2019 ze dne 15. 7. 2019
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Naše cesta s platností od 1. 9. 2022
3. Školní vzdělávací program školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
4. Školní řád ZŠ Štěrboholy Čj. ZŠ/334/2022 platný k termínu inspekční činnosti
5. Vnitřní řád školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
6. Výběr ze školní matriky žáků vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2022/2023 platný k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
9. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr k termínu inspekční činnosti)
13. Přehledy prospěchu žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
14. Minimální preventivní program školy 2022/2023 platný v termínu inspekční činnosti
15. Výběr z dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami k termínu konání inspekční činnosti
16. Výroční zpráva školy za školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Jana Máchalová,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního
týmu

Mgr. Kateřina Poláková,
školní inspektorka

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.